

prof. dr hab. Grażyna Podolska
IUNG-PIB w Puławach
Z-d Uprawy Roślin Zbożowych
ul Czartoryskich 8
24-100 Puławy

Puławy, 15.03.2020 r.

Recenzja

rozprawy doktorskiej Pani mgr Dominiki Radzikowskiej pt.: „Ocena wartości biologicznej i rolniczej oraz odporności na stesy abiotyczny i biotyczny wybranych odmian ozimych pszenicy orkisz”

1. Ocena problematyki badawczej

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani mgr Dominiki Radzikowskiej pt.: „Ocena wartości biologicznej i rolniczej oraz odporności na stesy abiotyczny i biotyczny wybranych odmian ozimych pszenicy orkisz” została wykonana w Katedrze Agronomii, Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu pod kierunkiem prof. dr hab. Hanny Sulewskiej i promotora pomocniczego dr Grażyny Szymańskiej.

Żywność jest jednym z głównych czynników wpływających na zdrowie i samopoczucie ludzi. Konsumenci coraz bardziej świadomi takiego związku, oczekują żywności o specyficznych właściwościach prozdrowotnych. Pszenica jest zbożem, którego ziarno w największym stopniu wykorzystywane jest na cele konsumpcyjne, głównie do produkcji mąki i wypieku pieczywa. Najpopularniejszym gatunkiem uprawianym w Polsce jest pszenica zwyczajna *Triticum aestivum* ssp. *vulgare*. Jednak z uwagi na walory żywieniowe i wymagania konsumentów do diety coraz częściej wprowadza się nowe asortymenty produktów oparte na mące pszenicy orkiszowej *Triticum aestivum* ssp. *spelta*. Zainteresowanie tym podgatunkiem wynika z faktu, że jego ziarno w porównaniu z pszenicą zwyczajną jest bogatsze w związki o charakterze prozdrowotnym, białko posiada inne proporcje poszczególnych frakcji, ziarno zawiera więcej makro i mikroelementów, witamin oraz związków bioaktywnych. Walory żywieniowe nie idą w parze z poziomem uzyskiwanych plonów, wynikającym między innymi z niewielkiego postępu hodowlanego w Polsce. Bardzo często polecane do uprawy są odmiany

zagraniczne, oraz odmiany stare, których poziom plonowania, reakcja na stresy oraz jakość ziarna osiągnięta w warunkach Polski są nieznane.

Biorąc powyższe pod uwagę uważam, że zarówno wybór jak i zakres problematyki poruszanej w pracy doktorskiej Pani mgr Dominiki Radzikowskiej, są celowe zarówno z punktu widzenia poznawczego jak i aplikacyjnego.

2. Formalna analiza rozprawy

Rozprawa doktorska Pani mgr Dominiki Radzikowskiej została przedstawiona na 196 stronach tekstu łącznie z bibliografią, która obejmuje 223 pozycje literatury. Opracowania anglojęzyczne stanowią aż 76% bibliografii. W pracy Autorka powołała się na oryginalne prace twórcze, podręczniki, monografie, materiały konferencyjne, artykuły popularno-naukowe oraz strony internetowe www. Dobór piśmiennictwa jest bogaty, trafny, związany bezpośrednio z tematyką recenzowanej pracy. Publikacje z ostatnich 10 lat stanowią 37% cytowanej literatury. Wykaz źródeł literaturowych uznaję za wiarygodny dowód przygotowania Autorki do podjęcia prac badawczych.

Układ pracy jest zbliżony do klasycznego schematu. Zasadniczą treść opracowania przedstawiono w ośmiu następujących rozdziałach: „Wstęp”, „Przegląd literatury”, „Materiał i metody”, „Warunki prowadzenia doświadczeń”, „Wyniki badań”, „Dyskusja wyników”, „Wnioski”, „Literatura”. Poszczególne rozdziały zostały podzielone na liczne podrozdziały wyodrębnione w spisie, co nadaje rozprawie dużą przejrzystość. W pracy zamieszczono streszczenie w języku polskim i angielskim. Układ pracy został opracowany w sposób logiczny, a praca odpowiada wymogom stawianym rozprawom doktorskim.

Tytuł pracy jest czytelny, komunikatywny i adekwatny do treści dysertacji. Rozprawa jest zredagowana starannie, w sposób zrozumiały i poprawny pod względem stylistycznym, wskazuje na dobrą orientację Doktorantki w obszarze poruszanych zagadnień.

3. Merytoryczna analiza pracy

„Wstęp” obejmujący 5 stron maszynopisu wprowadza czytelnika w tematykę rozprawy. Autorka zwraca uwagę na problem suszy, będący wynikiem zmian klimatycznych, jednocześnie wskazując, na dobre dostosowanie pszenic orkiszowych do stresowych warunków uprawy. Akcentuje niewielki postęp odmianowy, co skutkuje uprawą odmian zagranicznych. Wstęp kończy się postawieniem problemu badawczego, hipotezy badawczej i celu badań. Problem badawczy jest interesujący i istotny z poznawczego i aplikacyjnego punktu widzenia. Autorka stawia hipotezę badawczą, zakładającą zróżnicowanie ozimych odmian orkiszowych